

Chuang Čchung-kchaj 黃崇凱 (Tchaj-wan)

Chuang Čchung-kchaj (Huang Chong-kai) inovativně a v širokém záběru přehodnocuje tchajwanskou literární historii. Zabývá se peripetiemi osudu vlastního národa a k jeho klíčovým tématům patří svoboda jednotlivce. Chuang Čchung-kchaj ve svých průlomových románech *Obsah časů* (2017), *Formoská výměna* (2021) ad. umně přetváří vnímání času a prostoru. Ve svých dílech překračuje lokální perspektivu a zahrnuje do nich globální, a dokonce i mimozemské aspekty. Díky tomuto přístupu nabízí svěží pohled na tchajwanskou literární minulost i na možnosti, které skýtá budoucnost. Prostřednictvím inovativních narativních forem nabízí čtenáři nové přístupové body a zároveň cenné impulsy k interkulturnímu dialogu.

ukázku přeložil Ivo Pajorek

Plující ostrov

Každý den v devět hodin ráno nám přišla na mobil esemeska od vlády s počtem odplutých kilometrů. Prostou aritmetikou tak bylo možné snadno vyvodit, kdy dorazíme do východního Tichomoří a vplujeme do pobřežních vod Havajského souostroví. Za předpokladu, že denně urazíme v průměru jeden kilometr, za třiadvacet let překonáme 8 492 kilometrů oceánu a oficiálně „opustíme Asii a přichýlíme se k Americe“.

Když náš ostrov ještě nehybně vězel na rozhraní eurasijské a filipínské tektonické desky, přímý let na mezinárodní letiště v hlavním městě Havaje Honolulu trval celých deset hodin. Časový rozdíl mezi oběma místy, jejichž zeměpisná šířka se blížila obratníku raka, činil osmnáct hodin. Teoreticky lze zeměpisné souřadnice určit naprosto přesně, takže když se ostrov pomalu rozeplul, celý svět stanul v úžasu, že mladý kus pevniny, který se zformoval teprve před nějakými šesti miliony lety, zničehonic porušil geologickou stavbu a začal se sám pohybovat jako nějaká archa ve tvaru obří sladké brambory sledující východní kurs podél obratníku raka. Dříve jsme aktivně podávali žádosti o členství v mezinárodních organizacích pro nejrůznější oblasti a pořádali mezinárodní sportovní soutěže, abychom se co nejvíce zviditelnili a přiměli celý svět k tomu, aby na nás upřel svůj zrak nebo alespoň projevil sebemenší náznak zájmu. Zlé jazyky tvrdí, že naše tehdejší úsilí připomínalo odstrčeného školáka, který ochotně vytahuje z kapsy peníze v naději, že mu to pomůže navázat přátelství se spolužáky, a pilně se účastní všech možných akcí, jen aby si ho druzí všimli. Ach ano, byli jsme tehdy opravdu naivní. Takoví přátelé přece nebývají opravdoví. Když si koupíte něčí přátelství za deset jüanů, není pravděpodobné, že se tento člověk příště snadno sčuchne s někým, kdo mu nabídne padesát? Naproti tomu čísla měří všem stejně a všichni je umíme porovnávat. Nyní nás tedy nejen sleduje celý svět, ale máme též každý den aktuální číslo, které je spravedlivé, přesné a plné naděje.

Spousta lidí si pamatuje, kde přesně se nacházela nebo čím se zaobírala, když prezidentka přednášela projev o tom, že se ostrov posouvá k východu. Například pan Wu z ministerstva

školství byl na dotační schůzce, kde se projednávaly aktivity v oblasti výuky cizích jazyků; slečna Sü na své pravidelné cestě do práce tchajpejským metrem sledovala na mobilu přímý přenos z tiskové konference; pan Lin, toho času učitel na střední škole v Nan-kanu na souostroví Ma-cu, právě trochu utišil hlučící třídu, aniž by si uvědomoval, že se hlavní ostrov od jeho ostrůvku vzdaluje; slečna Wangová na palubě expresu Puyuma pádícího Východní příkopovou propadlinou směrem do Chua-lienu zase pozorovala z okna Tichý oceán, aniž by pociťovala, že ostrov vyplouvá vstříc vzdálenějším vodám. Ti všichni si pamatují, jak prezidentka svým obvyklým klidným tónem hlasu konstatovala, že se se posouváme k východu a že vláda bude každým dnem oznamovat vzdálenost a azimut tohoto pohybu. Nevím, kdo jako první přišel s prohlášením, že cílovou destinací tohoto putování na východ má být Havaj, ale přestože pro to nejsou žádné důkazy, všichni to přijali s obrovským nadšením. Do módy potom přišly havajské košile a v oblibě bylo popíjet koktejl Mai Tai, obojí snad v rámci příprav na budoucí splynutí s Oceánií. Více než polovina obyvatel hlavního ostrova měla radost. Podle nich totiž vášnivá touha po nezávislosti nakonec přiměla ten kus země k tomu, že se sám odlomil, a omšelá klišé z minulosti o tom, že „obě strany průlivu jsou jedna rodina“ nebo že „vyrůstáme ze stejných kořenů“ odsoudila k neplatnosti i na úrovni geografie. Někteří zarputilí unionisté žijící na pozvolna odplouvajícím ostrově přesto vyhlíželi bryskní ozbrojený útok z protějšího břehu, aby se stěhování neprodlužovalo a bitevní linie nenatahovaly. Průliv se ale rozšiřoval, až vzdálenost mezi břehy vzrostla natolik, že už vlastně nebylo možné o „průlivu“ ani hovořit, a ostrov se dále vytrvale vzdaloval od pevniny.

Navzdory tomu, že z protějšího břehu neustále zaznívaly apely proti rozdělení, ani ne za rok ostrov ve svém putování na východ dospěl k zeměpisné šířce souostroví Rjúkjú a stal se světoznámým cílem turistů. Návštěvníci z celého světa v nekonečných zástupech přilétali na tuto superobří vlajkovou loď jménem Byznys, zejména pak na její východní pobřeží, aby na vlastní kůži pocítili vlnobití od moře a stali se očitými svědky zatím bezcílného plutí ostrova. Teď už můžeme být pyšní: kdykoli cestujeme do zahraničí, stačí říct, že jsme z „Plujícího ostrova“, a už od druhých sklízíme obdivné pohledy a komentáře. Ačkoli jsme pro to nemuseli udělat vůbec nic; to jen tento Nebeský ostrov se sám rozeplul.

Politické strany spolu stejně jako dříve vedly zuřivé bitvy, problémy ve společnosti nabývaly na palčivosti, pocit relativní deprivace občanů se prohluboval a sílil a život se díky tomu plutí nestal jednodušším. Ba naopak. Změnu například nemuseli úplně vstřebat lidé žijící na západním pobřeží. Rybáři z Tung-š' v okrese Ťia-i se domnívají, že od té doby, co se hlavní ostrov začal posouvat k východu, k ústřicovým farmám zřízeným původně v pobřežních vodách je třeba podnikat stále delší plavby a nakonec nezbyde než nebohé mlže zanechat svému osudu. Ačkoli vláda poskytuje kompenzace a pomáhá s transfery do příslušných odvětví, rybáři stále patří mezi oběti našeho stěhování, protože situace při vyplouvání na různá loviště se neustále proměňuje, což s sebou přináší nemalá nová rizika. S rostoucí vzdáleností se každým dnem zvyšuje i psychický tlak na rybáře, kteří se nakonec rybolovu v mořích, která bývala jejich živobytím, raději vzdávají. Výhody však snad nad nevýhodami převažují; posouvání k východu totiž ostrov účinně vymaňuje ze stínu vojenských hrozeb Velmoci nebo jí alespoň ztěžuje případnou invazi. Hlavní ostrov se na své plavbě chová trochu jako magnet, ale zatímco Zelený

ostrov i Orchidejový ostrov na východ od něj sledují jeho trajektorii a udržují si od něj konstantní odstup, Kinmen, Ma-cu a Peskadory na západě zůstávají pevně na svém místě a nikam se nepohybují. Geologické vysvětlení zní tak, že žula na Kinmenu a Ma-cu s tou jihočínskou tvoří jednu rodinu a peskadorský čedič vznikl sopečnou činností na dně moře, což je jiný mechanismus, než když se hlavní ostrov zformoval v důsledku vzájemného působení eurasijské a filipínské tektonické desky.

V polovině 20. století však tato místa připadla tzv. „Svobodné Číně“ pod zkratkou Tchaj-Pcheng-ťin-Ma (Tchaj wan, Peskadory, Kinmen a Ma-cu). Z hlediska administrativního rozdělení jsou Peskadory jediným tchajwanským okresem mimo hlavní ostrov; oficiálním názvem Ma-cu je okres Lien-ťiang v provincii Fu-ťien a Kinmen pokrývá stejnojmenný okres v téže provincii. Vztahy těchto menších ostrovů s hlavním ostrovem nyní s rostoucí vzdáleností postupně chladnou.

Pracujeme-li s populací těch třiačtyřiceti milionů lidí žijících na hlavním ostrově i mimo něj jen jako se statistickým souborem, nemusíme tím podchytit změny v realitě všedního života. Vezměme si kupříkladu učitele národní literatury pana Lina, který přišel na Ma-cu, ježto prošel výběrem zastupujících kantorů. Poté, co vystudoval Institut tchajwanské literatury, dělal tazatele pro několik časopisů, občas vzal nějakou celkem solidně honorovanou reklamní komunikaci v oboru realit a společně s přítelem obýval nájemní byt ve čtvrtém patře bytového domu ve čtvrti Věčné harmonie [v Tchaj-peji]. Snad kvůli ponorkové nemoci však oba ztratili o svá těla zájem a obvykle si každý jel to své na seznamkách. Když jednou pan Lin narazil na jakéhosi zajíčka, který ještě ani nedokončil střední školu, a ujal se jako „starší bratr“ jeho zasvěcení, rázem si vybavil, jak by si před léty ještě jako student střední školy ani nepomyslel, že o poctivost je možné přijít prostřednictvím takového komunikačního kanálu. Tehdy jako mladý hoch zacházel s vášněmi co nejracionálněji a dával si setsakramentský pozor, aby svou menšinovou orientaci nedával najevo. Když se nudil, zavřel se do pokoje a dlouho se na sebe díval do zrcadla: pozoroval svou mrtvolně bledou kůži, povislé svaly, zakulacující se bříško a přitom si hrál se svým „masíčkem“ ve vývinu. Poté, co si tím sám sebe dostatečně zošklivil, rozhodl se, že si jako nějaký umělecký sochař vytesá své tělo do požadované formy a zbaví ho tuku. Každý večer, když se po samostudiu vrátil domů, se v pokoji potil při opakování kliků nebo lehů sedů a důkladně zavodňoval, dokud se jeho figura, zatím pečlivě skrývaná pod školní uniformou a spodním prádlem, nevyrýsovala. Občas když psal testy, rázně přitom zatíнал hýždě i stehenní svaly a vši silou se snažil, aby mu vystoupaly bicepsy na pažích. Chcete-li vědět, jak někdo vypadá pod šaty, stačí ho lehce poklepat po rameni nebo sáhnout na biceps: ten dotykový vjem napjaté tkáně ho vždy fascinoval.

Pan Lin si tedy uvědomil, že si už s přítelem do sebe navzájem nepromítají své touhy a vášně, pročez se stejně jako na střední škole rozhodl, že dá vale tomu malému světu spolubydlení a začne snovat plány na nový život. Přemýšlel o nějakém poměrně jednoduchém prostředí, kde by nebyl obklopen tolika vášněmi a kde by si mohl trošičku vyčistit svou mysl a udělat v ní pořádek. V prvním roce svého kantorského působení na Ma-cu si skutečně svědomitě připravoval hodiny, stihl trochu splynout s místními a ve volných dnech se příležitostně vracel na hlavní ostrov, aby se setkal a pobavil s přáteli; po návratu do minulosti

však nijak zvlášť netoužil. V druhém roce to měl s prací trochu volnější a do toho se neplánovaně na dálku zamiloval.

Pan učitel Lin občas otevřel seznamku a zaujav na Ma-cu postoj, který by se dal vyjádřit slovy „když nechytím rybu, spokojím se aspoň s krevetou,“ ukradl si trochu radosti, aby zaplnil prázdnotu. Ulovil tehdy studenta vysoké školy, který toužil spatřit „Modré slzy“. Společně se za nimi vydali do Pej-chajského tunelu uvnitř žulové hory, kde nastoupili na malý člun a zvolna pádlovali vpřed. Jakmile se všechny paprsky světla vytratily, průvodce nechal návštěvníky rozvířít vodní hladinu. Začala z pod ní vyplouvat malá bílá světýlka, která postupně tmavla. Místa potřísněná modrým studeným světlem vypadala, jako kdyby na ně někdo v nepozornosti vylil nějakou barvu: tichounce a klidně zářila. Pan Lin si vybavil, jak student vykřikl překvapením, že to pod vodou vypadá jako hromady svítících Nokií 8250. Sevřeli své dlaně na okrajníku lodi a ucítili na hřbetech rukou mírný chlad od cákanců studené vody. V tom vlhkém tunelu si pan Lin představoval, jak se zanedlouho vyvalí na postel v očekávání nespoutaného sexu, který vnese trochu šťávy do jeho nudného života.

Poté, co se student vrátil na hlavní ostrov, často spolu chatovali přes komunikátor. Někdy si stěžovali na rodiče, spolupracovníky či spolužáky, jindy zase mluvili o brigádách, zkouškách, tajných vztazích a podobných každodennostech. Pan učitel Lin si samozřejmě uvědomoval, že student je ve věku, kdy se patří hýřit, ale ať šlo o čas nebo o tělo, chtěl si prostě udržovat jistý odstup, aby k němu příliš nepřilnul a potom nepropadnul příliš snadno smutku. Kdyby se vzdálenost mezi ostrovem Nan-kan v souostroví Ma-cu a hlavním ostrovem udržela na původních 211 kilometrech, snad by ve své citové nezáúčastnosti setrvali, dokud by si nenašli jiného partnera. Jenže právě proto, že se odstup mezi nimi zvětšoval, citově si naopak byli den za dnem stále bližší. Nad dvojicí milenců se navíc vznášel stín nepředvídatelného vývoje politické situace. Poté, co prezidentka přednesla projev o tom, že se posouváme k východu, některé veřejné náboženské skupiny utvořily alianci, která přesvědčovala k modlitbám za „udržení statusu quo a zastavení pohybu“, jako by snad samotná síla vůle dokázala přimět ostrov k tomu, aby zabrzdil a přestal plout.

S tím, jak ostrov postupoval dále k východu, začali někteří lidé zmiňovat otázku budoucnosti Kinmenu, Ma-cu a Peskador. Zejména ostrovy Kinmen a Ma-cu byly dříve s ohledem na potřeby armády donuceny stát se frontovou oblastí. Ani po mnohaletém příměří obou stran průlivu nebylo vůbec snadné se vojenské správy zbavit, nakonec však bylo možné začít žít i trochu normální život: začal kvést cestovní ruch a své pobočky si tam otevřely prodejny smíšeného zboží i kavárenské řetězce; nyní však všichni museli s napětím sledovat, jak hlavní ostrov odplouvá pryč. Mezi místními se vzedmula vlna pocitů opuštění, zato někteří omezenější obyvatelé hlavního ostrova dokonce veřejně navrhovali se Kinmenu a Ma-cu vzdát a ještě to občas nazývali eufemisticky „svěřením samostatnosti“. Když pan učitel Lin dříve létal z Nan-kanu do Sung-šanu v hlavním městě, trval let pouhých padesát minut. Nyní si dokázal odvodit, že v dohledné budoucnosti se letové časy začnou prodlužovat; od určité kilometráže už nebude možné využívat malé stroje a ani nebude možné fantazírovat o tom, že onen plující ostrov je jakkoli propojen s jeho vlastním bytím. Místní vlády na Kinmenu, Ma-cu a Peskadorách se jaly plánovat: na jedné straně koordinovaly svůj postup s vládou na hlavním

ostrově, na straně druhé vedly rozhovory s Velmocí; musely se rozhodnout, dokud se hlavní ostrov příliš nevzdálí. Pan učitel Lin intuitivně tušil, že v situaci, kdy budou tři menší ostrovní oblasti donuceny starat se samy o sebe, vzhledem k absenci pevného záměru a podmínek pro samostatnost se jejich vlády s největší pravděpodobností rozhodnou uchýlit pod křídla Velmoci. Otázkou tedy bylo, jak se hodlá k budoucím výzvám postavit vláda na hlavním ostrově.

Obří socha bohyně Ma-cu v Nan-kanu byla vždy místem odpočinku početných zástupů turistů, ale od té doby, co se objevila teorie opouštění trojice menších ostrovů, nabyla ještě více na oblíbenosti. Kavářenské řetězce využily příležitosti a nabízely limitované edice kelímků na cestu s její podobiznou výrazně zkarikovanou do „cute“ stylu. Také pan učitel Lin, když dříve neměl hodinu, se tam občas vypravil na kole v silném větru po pobřežním korzu. Členitý terén ho často donutil sesednout a jít kus pěšky, za což sklízel tázavé pohledy místních motorkářů.

Jákmile dorazil do tamějšího parku, vyšplhal se po dlouhém chodníku a početných schodech, znovu se napil vody ze své termosky a setřel si pot z tváře, vydýchal se a pozoroval daleké moře. V těch chvílích si vůbec neuvědomoval, kam se dívá nebo o čem přemýšlí, prostě jen potichu vyhlížel tu nezřetelnou linii, kde se moře vpíjelo do oblohy. Nyní už téměř celé prostranství zabraly náboženské skupiny; směřovali sem poutníci v nekonečných průvodech, aby poklekli a poprosili za požehnání. Nevěděli, jak se mají slušně chovat, ale zato bez ustání mumlali své modlitby.

Student se ho zeptal, proč se nevrátí na hlavní ostrov a nepluje spolu s ostatními. Pan učitel Lin zprvu netušil, co na to má říct, a tak to odkládal a odkládal, až nakonec úplně zapomněl odpovědět. Komunikační kanály jsou v současnosti tak rozvinuté, že student už nevolal ani neposílal zprávy, takže se vlákno jejich rozhovoru zaseklo u tohoto otazníku. Když pan učitel Lin vytáhl z kapsy telefon, všiml si, že už na něm svítí název [pevninského] operátora China Mobile. Zaklonil hlavu a prohlížel si 28,8 metrů vysokou sochu bohyně Ma-cu, která má být údajně největší na světě. V levé ruce drží světlo a v pravé třímá nefritový talisman s přáním příznivého větru a včasného deště. Po stranách ji doprovázejí relativně miniaturní sochy bůžků: jeden dohlédne na tisíc mil daleko, druhý zase naslouchá větru a oba dnem i nocí stráží mořskou hladinu. Když sem pan učitel Lin chodil dříve, jednoduše se postavil na vyhlídkovou plošinu a zíral do dálky; naslouchal vlnám a čistil si myšlenky. Nyní v něm však pohled na moře vzbuzoval pocit nekonečného loučení.

Nejen student, ale i rodinní příslušníci se ho ptali, proč se nevrátí na hlavní ostrov, on však nevěděl, jak na to reagovat. Mozek mu často halila podobná mlha, jaká dennodenně obklopovala také Ma-cu; nebyl si jistý, zda by dokázal odpovědět, i kdyby se byla rozplynula. Když scházel z vyhlídkové plošiny, vzal to přes úzký tunýlek; prošel vstupem do jeskyně sevřeným mezi nápisy „Tunel požehnání“ a „Soucitem ke spáse“, ze světla vstoupil do temnoty, potom se znovu vrátil na světlo světa, nasedl na bicykl a stejnou cestou se vrátil zpět na školní ubytovnu.

Jednoho dne se domluvil se zastupující učitelkou angličtiny paní Cchaj, která s ním také na ostrov přišla, že si po škole za soumraku několikrát obejdou okruh na školním hřišti. Procházeli se a ona vyprávěla, jak se před několika dny vrátila z hlavního ostrova; všude tam prý hraje

známá písnička „Lucky, lucky, jedem na Havaj,“ která se mezitím stala neoficiální státní hymnou, a je to strašně otravné. „Rodiče mě vlastně přemlouvali, ať už se na Ma-cu nevracím a nechám to tu být. Let it be! Ale copak můžu, když teď učím ty třetíáky? Když jim nepomohu s přípravou, v testech studijních předpokladů i v odborných přijímačkách na vysokou pohoří a navzdory doporučení se nedostanou na státní školy. Čím déle tady zůstávám, tím více si myslím, že i když jsem tu jen na návštěvě, nemohu druhé nechat napospas osudu. O návratu budu přemýšlet, až moje třída dostuduje. Ať si ostrov odplouvá, jak chce rychle, rychlejší, než letadlo přece nebude.“ Pan učitel Lin pouze pokyvoval hlavou, tiše poslouchal a nic neříkal. Jakmile udělali několik koleček, vyšel na ulici před školou, aby si koupil k večeři pár „děravých placek“ a vmáčkl mezi ně ústřicovou omeletu, protože za chvíli ještě musel dohlížet na večerní samostudium studentů.

Pan učitel Lin se znovu a znovu přehraboval ve vzpomínkách na výuku, matně si vybavoval historické souvislosti a přemítal o tom, jak vlastně obyvatelé Ma-cu pohlížejí na svůj vztah k hlavnímu ostrovu. Souostroví nikdy nebylo japonskou kolonií (přestože ho Japonci za druhé světové války osm let okupovali), k Velmoci to je odtud mnohem blíže (konkrétně k ústí řeky Min jen necelých třicet kilometrů) a se dvěma přístavy v blízkosti metropole Fu-čou na protějším břehu dokonce fungují „tři malá spojení“. Většina obyvatel mluví východním dialektem Min, který se od jazyka většinového etnika Chanů na hlavním ostrově výrazně liší. Nepředvídatelné dějiny zavedly do čtyř městysů a na pět hlavních ostrovů na této periferii Čínské republiky přes dvanáct tisíc lidí.

V posledních letech sem připlouvá dost „mořských želv“ – bývalých emigrantů, kterým se už hlavní ostrov zprotivil. Vracejí se do svého rodiště, aby na Ma-cu začali nový prostší život; většinou si otevrou krámk nebo provozují rodinný penzion. Pan učitel Lin ve volném čase chodíval s paní Cchaj do jednoho takového podniku s kavárnou, jehož majitelkou byla asi padesátiletá žena. Její zkušenost by se dala shrnout asi tak, že dlouhou dobu pracovala ve finančnictví, ale před pár lety se vrátila a udělala se pro sebe. Při rekonstrukci starého kamenného domku nutila řemeslníky pracovat přesčas a pečlivě vážila stavební materiál, aby s vypětím všech sil zprovoznila alespoň dva pokoje na pronájem. Sama obývá třetí podlaží a v přízemí má společenskou místnost s kavárničkou. Paní majitelka občas brblá, že provoz penzionu stojí spoustu času a úsilí. Prý pochopila, co je to konkurence, až když se sama vrhla do divokých vod podnikání: člověk sotva vydělá pár drobných a už padá únavou.

„Otevřít si takovou kavárnu znamená vypít až do dna, co si člověk navařil. Musíte soutěžit s kavárenskými řetězci a celé dny jenom přešlapovat uvnitř v očekávání příchodu zákazníků; nabídnete zrna té nejlepší kvality a stejně se nemáte komu pochlubit. Jsem vlastně dost osamělá.“ Potom vždy přinesla panu učiteli Linovi a paní Cchaj dva šálky ručně připravené kávy. Když přišla řeč na to, že se hlavní ostrov posouvá k východu, paní majitelka řekla, že na něm žila dost dlouho a zejména přicházela do styku s lidmi z [hlavního města] Tchaj-peje. „Vidět svět z Tchaj-peje“ je prý opravdu jednoduché.

„Do centra Nové Tchaj-peje jsem odešla s rodinou už jako náctiletá a žila tam třicet let, takže vlastně dvakrát déle než tady v Nan-kanu. Po návratu jsem si hned uvědomila, jak je to tu maličké; na sousední ostrůvky se člověk dostane jen lodí, dopravovat se dá jen po vodě.

Tchajwanci si myslí, že Ma-cu je jediný ostrov, ale vlastně jich tu máme přes třicet. Říkáte, že Tchaj-wan má přeplout celý Tichý oceán? Tak ať, vždyť jsme k sobě stejně nikdy nepatřili. Prý jsme jeden stát, ale já to tak nevnímám. Když jsem byla malá, na bankovkách býval ještě obrázek bohyně Ma-cu! Pokud má mít Ma-cu samostatnost, budu první, která bude pro, jen aby už z hlavního ostrova nezapomínaly ty jejich sarkastické poznámky, ať si jdeme vlastní cestou.“ Paní Cchaj si s paní majitelkou povídala i o jiných věcech: chválila její vkus pro výzdobu nebo se s ní bavila o chutích a vůních kávy, zatímco pan učitel Lin většinou jen mlčel a naslouchal jejich rozhovorům.

Najednou si vzpomněl na nedávnou zprávu v médiích o ostrově Liang, [který patří ČLR]. Prý tam objevili dvě kostry z mladší doby kamenné, jejichž stáří se odhaduje na osm tisíc let. Jedna z nich by snad mohla patřit australoidnímu potomkovi první migrace z Afriky. Potomci obyvatel ostrova Liang pak možná před nějakými šesti tisíci lety připluli na hlavní ostrov Tchaj-wan a další ostrůvky v jihovýchodní Asii a zasadili se o vznik pozdějších větví austronéské jazykové rodiny. Závěr zní, že dávní předkové tchajwanských domorodců snad zčásti pocházejí z početných ostrůvků u pobřeží Fu-tien, mezi něž patří i ostrov Liang. Z jejich jazyka se v průběhu pozvolné migrace vyvinulo dnes známých tisíc tři sta dialektů, které byly sice zaznamenány, avšak postupně se vytrácejí. Hned poté si pan učitel Lin uvědomil, že samo místo, kde si začínal osvojovat svůj jazyk, se nyní pohybuje, a že je to patrně vůbec poprvé v dějinách lidstva, kdy se geografie proměňuje rychleji než lidská řeč.

Během zimních prázdnin až do lunárního nového roku přicházely studené vlny a pan učitel Lin celé dny jen bivakoval ve svém pokoji na školní ubytovně u zapnutého topení, kde si četl knížky a sledoval filmy.

V televizním zpravodajství pořád hlásili, kde na hlavním ostrově naměřili nejnižší teplotu – často bývala ještě o několik stupňů vyšší než tady venku v Nan-kanu. Nemyslel na nic jiného, než se zabalit do péřové deky – udělat ze sebe takovou suši rolku tekka maki – uložit se na postel a lenořit u seriálů. Střídavě u nich podřimoval a zase se probouzel, upadal do spánku a zase přicházel k sobě. Když si jednou zkontroloval telefon, objevil v něm zprávu od studenta, jež už pěkně dlouho nekontaktoval: prý je v Nan-kanu a rád by se s ním potkal. Odeslána byla už před více než dvěma hodinami. Jeho letargie se v mžiku rozplynula jako pára nad hrncem; vyskočil z postele, aby si vyčistil zuby a opláchl obličej, studenou vodou se poplácal po svalech, až mu naskočila husí kůže, navlékl si zimní šaty, nasedl na kolo a v šíleném větru vyrazil do kavárny známého řetězce.

Student čekal v příjemně vytopené kavárně, tváře i uši měl celé rudé. Odtrhl pohled od bludičky v mobilu a zamával na něj. Pan učitel Lin ho usadil na zadní nosič svého bicyklu a nabral směr ke svému oblíbenému penzionu. Student měl sice obličejovou masku a vlněnou čepici, ale když se opíral o záda pana učitele Lina, celou cestu se třásl zimou. Konečně spatřili ten kamenný dům, který vypadal jako obrovské razítko s pečeti a vystupoval z mlhy jako loď, která v rychlosti přirazila ke břehu. Majitelka seděla uvnitř zahalená do pláště a skrčená za barovým pultem sledovala nějaký film. Až když spatřila, jak se dovnitř ženou dva lidé, zvedla se, aby rychle ohřála vodu v konvici. Pan učitel Lin představil svůj doprovod jako člena jedné studentské organizace, jemuž pomáhá shánět ubytování. Paní majitelka odvětila, že si myslela,

že odjel s paní Cchaj na prázdniny na Tchaj-wan. Pan učitel Lin se zasmál a řekl, že se mu tam moc nechtělo. Potom tam strávil se studentem několik celkem příjemných prázdninových dní, přičemž se ani nevracel na školní ubytovnu.

Poté, co se student vrátil na Tchaj-wan, pan učitel Lin dále hnízdil na lůžku ve školní ubytovně zabalený jako suši rolka. Hádal, že za nějaký čas si student najde jiného partnera a společně pocestují na druhou stranu Tichého oceánu na plujícím ostrově. Zatímco souostroví Ma-cu bude i za dvacet let pořád stát na svém místě a hledět do dále za vysněným hlavním ostrovem, ten nakonec dopluje k vysněným souřadnicím a promění se v úplně jiný ostrov. Po tom kusu země, který se kdysi dávno vyboulil nad hladinu, zůstane jen prázdné moře s vymazanou pamětí. V tom okamžiku do spuštěného videa vstoupila reklama s nenáviděnou písničkou paní Cchaj: „Lucky, lucky, jedem na Havaj... Lucky, lucky, už letíme z Tchaj-wanu...”

Pan učitel Lin si najednou pomyslel: tuší Ma-cu, že ostrov za jejími zády ji opustil?